

Aspecte teoretice și de practică judiciară în domeniul infracțiunii de viol săvârșit asupra unui minor – Evoluția reglementării și modalitățile de comitere

Theoretical and practical aspects of the crime of rape of a minor – The Evolution of the legal regulation and modalities of perpetrating it

Ofițer de poliție **Adrian-Marian TRIF***
Inspectoratul de Poliție Județean Arad

Abstract

The crime of rape committed against a minor, one of the most "sensitive" crimes, due to the passive subject, the minor, will be analyzed in this paper, which will be structured in four parts.

In the first part of this paper, I have chosen to set out the legal content of the crime and its evolution over time, and then to analyze the ways in which it is committed.

In the second and third parts, the forms and methods of committing the offense are analyzed by combining theoretical aspects with examples from the case law of the courts in order to provide a clearer view of the classification of the offense.

In the fourth part, I will analyze some criminal cases in which the courts have appealed to reduce the sentence by half for committing highly socially dangerous offenses as a result of the filing of complaints about the commission of the crime of rape of a minor.

Keywords: perpetrator; victim; minor; sexual intercourse; ground for non-punishment; coercion; family member.

Rezumat

Infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor, printre cele mai „sensibile” infracțiuni, datorită subiectului pasiv, minorul, va fi analizată în cadrul acestei lucrări, care va fi structurată pe patru părți.

În cadrul primei părți a prezentei lucrări am ales să expun conținutul legal al infracțiunii și evoluția acesteia de-a lungul timpului, iar în continuare să analizez modalitățile de comitere a acesteia.

În cea de-a doua și a treia parte sunt analizate formele și modalitățile de comitere a infracțiunii prin îmbinarea aspectelor teoretice cu exemple din jurisprudența instanțelor de judecată pentru o viziune cât mai clară asupra încadrării faptelor.

În cuprinsul celei de-a patra părți voi analiza niște cauze penale ale instanțelor de judecată în care s-a apelat la reducerea pedepsei cu jumătate pentru comiterea unor fapte cu un grad ridicat de pericol social ca urmare a formulării unor denunțuri cu privire la săvârșirea infracțiunii de violul săvârșit asupra unui minor.

Cuvinte-cheie: agresor, victimă, minor, raport sexual, cauză de nepedepsire, constrângere, membru de familie.

1. Preliminarii

* trif_adi18@yahoo.com.

Infracțiunile contra libertății și integrității sexuale au ajuns să fie catalogate printre cele mai grave infracțiuni, unele având pedepse aproape ca la infracțiunea de omor, deși nu este de mirare, având în vedere că generațiile actuale nu mai consideră intimitatea sexuală un subiect tabu, împărțind cu necunoscuți orientările sexuale și experiențele acestora, caz în care se ajunge la repercusiuni grave, de la sarcini nedorite și până la victime ale exploatării sexuale.

Legiuitorul a incriminat orice activitate sexuală săvârșită de către autor asupra minorilor, chiar de la primul îndemn spre un act sexual și până la consumarea acestuia.

Prezenta infracțiune produce un ecou foarte mare în rândul cetățenilor români, cât și la nivel internațional, minorul fiind pus pe un pedestal, iar protecția față de acesta este de o așa anvergură încât tinde să ducă la crearea unui mediu armonios și sigur pentru creșterea acestuia fără producerea vreunei vătămări pe plan fizic sau psihic.

Violul este considerat una dintre cele mai grave infracțiuni, cu atât mai mult cel comis asupra unui minor, dat fiind faptul că de-a lungul timpului au intervenit o multitudine de modificări legislative prin care legiuitorul a incriminat noi modalități de comitere a faptei și a pedepsit mai sever aceste acțiuni.

2. Conținutul legal și evoluția reglementării

Conform art. 218¹ C. pen.¹, infracțiunea de „viol săvârșit asupra unui minor”, reprezintă *„raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor care nu a împlinit 16 ani”*, în forma ei de bază, dar la fel ca și în cazul infracțiunii anterioare, respectiv actul sexual cu un minor, pe care o înlocuiește și continuă incriminarea acesteia sub o altă denumire, este structurată pe mai multe variante de comitere a faptei, în funcție de vârsta de minorului ca și subiect pasiv, vârsta subiectului activ și calitatea acestuia sau de circumstanțele de comitere a infracțiunii.

Legiuitorul, prin reglementarea creată, aduce în prim-plan o formă de protecție a minorului care nu ține cont de consimțământul acestuia, victimă a infracțiunii, bazându-se pe faptul că o diferență prea mare de vârstă dintre agresor și victimă nu este prielnică pentru aceasta din urmă, motiv pentru care nu se înlătură tipicitatea faptei ca urmare a constatării unei astfel de situații.

Prin urmare, există și situația în care un minor în vârstă de 16 ani poate dobândi capacitate deplină de exercițiu ca urmare încheierii unei căsătorii cu bună-credință, fiind în strânsă legătură cu prevederile art. 272 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil², care prezintă vârsta minimă la care o persoană se poate căsătorii și care nu poate fi trecută cu vederea de legiuitor, având în vedere că acesta urmărește protejarea minorului și nu o formă de abuz asupra intimității sexuale pe care o pot avea doi tineri căsătoriți conform dispozițiilor de mai sus.

În cadrul textului de lege citat se face referire și la comiterea infracțiunii prin constrângere, care poate fi fizică sau psihică, preluând în conținutul infracțiunii varianta agravată a vechii reglementări a infracțiunii de viol prevăzută la art. 218 alin. (3) lit. c) C. pen.

Infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor este nouă în cadrul actualului cod penal, dar aceasta a mai fost incriminată și în cadrul codului penal anterior, sub o altă denumire și cu unele diferențe în conținutul acesteia.

În cuprinsul vechiului Cod penal, abrogat la data 01.02.2014 prin art. 250 din Legea nr. 187 din 24.10.2012³, a existat infracțiunea care se analizează în cuprinsul acestei lucrări, fiind definită de art. 198 din vechiul Cod penal, sub denumirea de *„raportul sexual cu o minoră”*, ca reprezentând raportul sexual cu o persoană de sex feminin care nu a împlinit vârsta de 14 ani, evidențiindu-se în mod expres că fapta se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 5 ani, doar dacă victima este o persoană minoră de sex feminin.

În acea vreme, calitatea subiectului activ de curator sau tutore, supraveghetor, medic curant, îngrijitor, profesor sau educator, constituia o variantă agravată a infracțiunii, dacă acesta s-a folosit de calitatea deținută pentru a întreține un raport sexual cu o minoră care avea vârsta cuprinsă între 14 ani

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24.07.2009, cu modificările și completările ulterioare.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012.

până la 18 ani, dar și așa, autorul era pedepsit cu aceeași pedeapsă precum cea prevăzută în forma de bază.

O altă variantă agravată a reglementării infracțiunii anterioare era prevăzută la alin. (3) din vechiul Cod penal din anul 1968, prin care făptuitorul trebuia să aibă în educarea, ocrotirea, îngrijirea sau în tratamentul său, precum și dacă prin săvârșirea infracțiunii, victimei s-au produs vătămări grave a integrității corporale sau sănătății, caz în care legiuitorul a stabilit ca limitele de pedeapsă să se încadreze între 3 până la 12 ani, fiind un caz de pedepsire mai aspră a infracțiunii.

În cazul în care în urma infracțiunii s-a produs decesul victimei, conform alin. (4) din vechiul Cod penal, persoana vinovată urma să fie trasă la răspundere penală și să fie condamnată la pedeapsa închisorii de la 7 la 15 ani.

Ceea ce a avut special Codul penal din anul 1968 a fost cauza de nepedepsire care prezenta căsătoria ca singura soluție pentru a nu fi tras la răspundere penală pentru fapta săvârșită, aspect asemănător infracțiunii de abandon în familie din prezent, care nu pedepsește persoana care, înainte de terminarea urmăririi penale, își îndeplinește obligațiile. Totuși, din punctul meu de vedere, cauza de nepedepsire a fost gândită foarte bine la vremea aceea, luând în considerare că se evita tragerea la răspundere penală a relațiilor adolescente care puteau avea continuitate prin legătura formată din căsătorie, dar ca în toate cazurile, autorii au abuzat de această porțiță de scăpare, care nu avea precizat o perioadă a căsătoriei, fiind suficientă încheierea acesteia până la momentul dispunerii unei soluții de încetare a procesului penal.

Spre deosebire de cauza de nepedepsire existentă în reglementarea actuală, respectiv diferența de vârstă între autor și victimă să nu depășească 5 ani, în cazul formei de bază și celei asimilate, vechea reglementare avea cauza de nepedepsire prin care căsătoria dintre autor și victimă, intervenită până la rămânerea definitivă a hotărârii, înlătura caracterul penal al faptei și față de alți participanți ai infracțiunii, dacă nu a fost comisă în coautorat, respectiv dacă participanții sunt complici sau instigatori.

În perioada cuprinsă între Codul penal din anul 1968 și cel din prezent a mai intervenit un alt act normativ, respectiv Legea nr. 301/2004 privind Codul penal⁴, prin care a fost introdusă pentru prima dată infracțiunea de „act sexual cu un minor”, o faptă având o nouă denumire și un alt conținut.

În forma de bază a infracțiunii, prevăzută de art. 218 alin. (1) din Legea nr. 301/2004, privind Codul penal, a fost adus un element de noutate. respectiv acela că fapta urma să nu mai facă diferențe între autorii și victimele infracțiunii, putând fi de același sex sau de sex diferit, cu condiția ca victima să nu fi împlinit 15 ani.

În prima variantă agravantă, prevăzută de art. 218 alin. (2) din Legea nr. 301/2004, privind Codul penal, s-a păstrat incriminarea faptelor comise de curator sau tutore, ori de îngrijitor, supraveghetor, medic curant, educator sau profesor, folosindu-se de calitatea acestora, ori dacă autor a abuzat de încrederea victimei sau de influența sau autoritatea sa asupra acesteia, venind doar cu schimbarea sexului victimelor, care pot fi de sex masculin sau de același sex cu autorul.

A doua variantă agravantă aduce în prim-plan actul sexual cu un minor care nu a împlinit vârsta de 18 ani, bazat pe un „sprijin financiar”, oferit direct sau prin persoane interpușe.

Cea de-a treia variantă agravantă combină oricare dintre situațiile de mai sus cu crearea de materiale pornografice cu minori, precum și situația în care nu ar fi de-acord cu scopul final, caz în care autorul ar folosi constrângerea.

O altă variantă agravantă, prevăzută de art. 218 alin. (5) din Legea nr. 301/2004, privind Codul penal, ar fi cea în care minorul în vârstă de până la 15 ani este în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau în cazul celorlalte situații prevăzute la alin. (1) până la (4) din cuprinsul art. 218, când s-a provocat victimei o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, urmând ca autorul să fie pedepsit cu detențiunea severă de la 15 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi, iar în cazul cel mai grav scenariu, prevăzut de art. 218 alin. (5) din Legea nr. 301/2004, privind Codul penal, prin

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 575 din 29 iunie 2004, cu modificările și completările ulterioare, abrogat de art. 446 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24.07.2009, cu modificările și completările ulterioare.

care a urmat moartea victimei, autorul urma să fie condamnat la pedeapsa detențiunii severe de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.

Ceea ce-am observat în cazul acestei reglementări este că legiuitorul nu a mai creat nicio variantă de scăpare a autorului, care a comis vreuna dintre modalitățile de comitere a faptei, prin introducerea unei cauze de nepedepsire sau a unei cauze care înlătură răspunderea penală.

Consiliul Uniunii Europene a încercat să introducă un cadru normativ general la nivelul statelor membre pentru a preveni și a combate abuzurile sexuale asupra minorilor, motiv pentru care, în continuare, voi prezenta recomandările și convențiile adoptate de-a lungul timpului.

Încă din anul 1999, s-a pus accent pe protecția minorilor la agresiunile sexuale, fiind adoptată de către Comitetul de Miniștri, Recomandarea nr. 11 privind exploatarea sexuală, pornografia, prostituția care cuprind și tineri adulți, iar în anul 2001 s-a adoptat Recomandarea nr. 16 privind protecția minorilor împotriva exploatării sexuale⁵.

În anul 2005, printr-o adunare a conducătorilor statelor și a guvernelor din cadrul Consiliul Uniunii Europene, a fost necesar elaborarea unui plan de acțiune care să prevadă o serie de măsuri care să ducă la anihilarea exploatării sexuale a minorilor⁶.

O convenție importantă, semnată în data de 25.10.2007 de către ministrul de justiție al României și de alte 23 de state membre ale Consiliul Uniunii Europene, a fost Convenția europeană de la Lanzarote, stabilindu-se o serie de măsuri, organizate în 13 capitole, pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, precum și pentru combaterea unor astfel de fapte, din care amintim cele mai importante: crearea de către fiecare stat membru a unui cadru normativ pentru combaterea faptelor de acest gen; o cooperare internațională mai bună cu celelalte state ale Uniunii Europene; crearea unei baze de date pentru înregistrarea și stocarea datelor de identificare și a profilului genetic pentru persoanele condamnate ca urmare a săvârșirii faptelor de acest gen⁷.

Pentru îndeplinirea ultimului punct amintit, statul român a luat măsuri într-un termen relativ scurt, adoptându-se Legea nr. 76/2008⁸ privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, care se referă la totalitatea datelor genetice ale persoanelor condamnate sau care sunt cercetate pentru diferite infracțiuni, dar actul normativ care a fost adoptat expres pentru persoanele care au comis infracțiuni de natură sexuală a fost creat târziu față de cerințele convenției, respectiv prin Legea nr. 118 din 20.06.2019⁹ privind Registrul național automatizat cu privire la persoanele care au comis infracțiuni sexuale, de exploatare a unor persoane sau asupra minorilor, completându-se în același timp și actul normativ de mai sus. Legiuitorul român, la solicitarea Consiliului Uniunii Europene, a dorit luarea unor măsuri pentru a avea control asupra persoanelor condamnate pentru comiterea infracțiunilor sexuale și pentru a fi în atenția organelor abilitate, deoarece în acest fel s-ar preveni recidivarea persoanelor la astfel de fapte, punându-se accent pe protecția libertății sexuale, ca și drept fundamental al oricărei persoane.

Totodată, prin semnarea Convenției, statele membre au fost *obligate la informarea victimei* (asupra drepturilor acesteia și la punerea în liberare a autorului), la *obligarea încunoștințării desfășurării procedurilor* (prin acordarea serviciilor de asistență juridică, prin implementarea unui sistem care să ajute victima să aibă un rol activ în cadrul procedurilor și pentru a se evita punerea victimei față în față cu autorul), precum și la *obligarea pentru protecția victimei* (confidențialitatea informațiilor privind datele de identificare a victimei; siguranța persoanei vătămate, a familiei acesteia și a martorilor care sunt

⁵ M.L. Pamfil, *Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual*, în Revista de Drept Penal, Anul XV, nr. 2, Aprilie-Iunie, București 2008, p. 97.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*.

⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 289 din 14 aprilie 2008, cu modificările și completările ulterioare.

⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 26 iunie 2019.

audiați în cauză să fie garantată, pentru a nu fi expuși la acte de răzbunare, de intimidare sau să fie victime ale altor infracțiuni¹⁰.

În data de 01.02.2014, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, infracțiunea și-a continuat incriminarea schimbând în linii mici forma de bază a acesteia, stabilind că autorul infracțiunii va fi pedepsit cu închisoarea de la 1 la 5 ani, dacă diferența de vârstă față de minor este mai mare de 3 ani, iar acesta comite unul sau mai multe rapoarte sexuale normale, orale sau anale, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală asupra unui minor cu vârsta între 13 și 15 ani, dar care să nu întrunească condițiile pentru încadrarea faptei în una continuată.

Această încadrare a faptei nu a rămas foarte mult neschimbată, spre deosebire de altele, legiuitorul venind cu modificări prin Legea nr. 217/2020¹¹, considerând că limitele de vârstă trebuie modificate, astfel că raporturile sexuale, de orice fel, dacă se comit asupra unui minor cu vârsta între 14 și 16 ani, vor fi pedepsite cu închisoarea de la 1 la 5 ani.

Nu după mult timp, legiuitorul român adoptat un alt act normativ, Legea nr. 217/2023¹², intrată în vigoare la data de 01.01.2024, prin care a abrogat art. 220 din Codul penal, respectiv infracțiunea de actul sexual cu un minor, și a introdus un nou articol, respectiv art. 218¹ din Codul penal, denumit violul săvârșit asupra unui minor, în care a combinat vechea reglementare a infracțiunii mai sus menționate cu agravanta de la infracțiunea de viol, precum și a introdus agravanta prin care minorul trebuia să fie ademenit cu sume de bani sau alte bunuri, agravantă la care s-a renunțat odată cu intrarea în vigoare a Codului penal actul, în data de 01.02.2014.

3. Formele infracțiunii

Actele pregătitoare pot fi realizate, însă, în general, nu au relevanță penală. Totuși, comportamentul unei persoane adulte, care propune unui minor de până la 16 ani o întâlnire cu intenția de a comite un act sexual de penetrare, se încadrează în prevederile art. 218¹ C. pen. Aceasta se aplică și în cazul în care propunerea este făcută prin intermediul unor mijloace de comunicare la distanță, constituind infracțiunea de racolare a minorilor în scopuri sexuale, faptă incriminată de art. 222 C. pen.¹³

Ceea ce mi se pare o anomalie juridică este în situația în care un major, să zicem de 18 ani și 2 luni, elev în clasa a 12-a, care are o relație amoroasă cu o elevă din clasa a 10-a, în vârstă de 15 ani și 8 luni, conversează prin intermediul aplicațiilor de comunicare la distanță, iar printre aceste mesaje îi solicită minorei să se întâlnească și să întrețină un raport sexual normal, la major acasă, lucru care se întâmplă. În această situație majorul este cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de racolare a minorilor în scopuri sexuale, dar pentru fapta pentru care aceștia s-au întâlnit nu este cercetat datorită cauzei de nepedepsire care operează. În această situație este necesară o analiză amănunțită a modului de comitere a faptei și a persoanei autorului, deoarece, din punctul meu de vedere, o condamnare a unei persoane care are o relație amoroasă cu o minoră, fără implicarea unor alte scopuri, precum metoda „loverboy”, duce la repercusiuni grave față de viitorul unei persoane, întrucât atrage îngrădirea unor drepturi¹⁴.

În cazul în care, după comiterea actelor de racolare, se produce și forma consimțită a violului săvârșit asupra unui minor, aceste două infracțiuni vor fi investigate prin aplicarea regulilor concursului de infracțiuni. Astfel, în opinia mea, nu se va proceda la absorbția actelor pregătitoare în cadrul infracțiunii consumate de viol asupra unui minor, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 222 C. pen. este considerată autonomă și se consumă în momentul în care se face propunerea, care trebuie să aibă loc înainte de începerea executării infracțiunii prevăzute de art. 218¹ C. pen.

¹⁰ L.V. Lefterache, G.C. Ioan, Șt. Sorohan, M.G. Sima, *Justiția penală în cazul minorilor*, Editura Hamangiu 2021, p. 357.

¹¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1012 din 30 octombrie 2020.

¹² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 634 din 11 iulie 2023.

¹³ S. Bogdan și D.A. Șerban, *Infracțiuni contra persoanei și contra înfăptuirii justiției*, Editura Universul Juridic, București 2024, p. 477-478.

¹⁴ *Ibidem*.

Tentativa imperfectă este singura formă a faptei începute, dar neterminate, care se incriminează, fiindcă tentativa perfectă nu poate fi luată în considerare, având în vedere că realizarea rezultatului infracțional constituie consumarea infracțiunii, aceasta nu mai poate fi considerată în stadiul de tentativă¹⁵.

Singura cauză care poate duce la nepedepsirea tentativei în cazul acestei infracțiuni este desistarea, deoarece împiedicarea producerii rezultatului nu este posibilă, având în vedere că infracțiunea se consumă în momentul în care are loc penetrarea sexuală a minorului, conform acțiunilor stipulate în art. 218¹ C. pen. Această infracțiune poate fi comisă în formă continuată și se va considera epuizată odată cu realizarea ultimului act de executare. În cazul variantei agravate, aceasta poate manifesta caracterul unei infracțiuni progresive¹⁶.

Un exemplu relevant de practică judiciară ar fi următorul: „Pe 17 noiembrie 2021, C. G., în vârstă de 32 ani, a avut un raport sexual consensual cu minora C.A., în vârstă de 13 ani, la domiciliul său dintr-o localitate aflată în județul Arad. După finalizarea actului, minora a început să acuze dureri în zona vaginului și a avut sângerări abundente. Minora s-a deplasat la domiciliu, unde, fiind văzută de mama sa, a solicitat ajutorul ambulanței prin intermediul SNUAU 112, iar minora a fost transportată la Spitalul Clinic Județean de Urgențe Arad pentru a primi îngrijiri medicale. Tot pe 17 noiembrie 2021, organele de cercetare penală s-au sesizat din oficiu și au dispus să se efectueze o expertiză medico-legală, iar Serviciul de Medicină Legală Arad a întocmit un raport medico-legal, prin care s-a constatat că minora prezenta o deflorare veche, data acesteia neputând fi stabilită, și că a suferit o hemoragie vaginală care a pus în pericol viața sa¹⁷. În acest context, infracțiunea se consideră a fi de natură progresivă, deoarece intenția lui C. G. a fost de a întreține raportul sexual normal cu minora C. A., și nu punerea în pericol vieții minorei, culpa făptuitorului făcând ca rezultatul să fie mai grav.

Chiar dacă fapta s-a săvârșit sub imperiul vechii reglementări, în acest context, fapta este incriminată și sub noua formă a infracțiunii. Astfel, ținând cont de motivarea instanței de judecată, prin care autorul să fie condamnat la pedeapsa închisorii de 4 ani (*pedeapsa aplicată*) și 351 de zile (*rămase ca urmare a liberării condiționate*), consider că pedeapsa aplicată este una neîndestulătoare raportată la gravitatea faptei, respectiv condamnatul avea vârsta de 32 de ani la momentul săvârșirii infracțiunii, iar victima 13 ani, acesta chiar dacă a săvârșit infracțiunea cu consimțământul minorei, nu a luat toate măsurile pentru împiedicarea producerii oricărui efect negativ asupra fizicului sau psihicului minorei. De asemenea, chiar dacă acesta nu a urmărit producerea rezultatului mai grav, a săvârșit infracțiunea cu intenția de avea raportul sexual cu minora, lăsând-o să plece neînsoțită, cunoscând că avea sângerări vaginale, ba mai mult acesta a săvârșit infracțiunea după ce a fost liberat condiționat la data de 21.09.2021, rămânând cu un rest de 351 de zile.

În continuare, soluția instanței de a nu ține cont de prezența vreunei circumstanțe atenuante mi se pare una corectă și legală, dat fiind că autorul nu a luat nicio măsură de diminuare și nici nu poate fi justificată că fac parte dintr-o comunicare română sau că raportul sexual s-a produs ca urmare a consimțământului victimei, datorită faptului că la vârsta de 13 ani nu poate fi vorba despre un consimțământ valabil, cum și la un autor minor, de aceeași vârstă, se consideră că săvârșește fapta fără discernământ până la vârsta de cel puțin 14 ani, neavând capacitatea intelectuală suficientă de a înțelege pe deplin ce presupune un raport sexual și riscurile asociate.

Conform Codului penal, în ceea ce privește alin. (2) și (3) a infracțiunii analizare, tentativă se consideră atunci când un autor acționează prin constrângerea unei victime minore pentru a realiza un act sexual, dar acesta nu se consumă. Dacă, în urma acestor acte, minorul decedează, autorul va fi răspunzător conform legii, iar fapta va fi sancționată ca o infracțiune de viol asupra unui minor, fiind cazul formei agravate de la art. 218¹ alin. (6) C. pen.¹⁸.

¹⁵ M. Udriou, *Sinteze de drept penal. Partea specială*, vol. I, Editura C.H. Beck, București 2024, p. 387.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ Sentința penală nr. 6 din 17.02.2022 pronunțată de Judecătoria Chișineu-Criș, nepublicată.

¹⁸ K. Hunor, *Analiza infracțiunii de viol săvârșite asupra unui minor*, în Revista Dreptul nr. 8/2024, p. 9.

4. Variantele de comitere a faptei

Infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor poate prezenta diverse variante, pe lângă cea principală, în funcție de diferite caracteristici ale făptuitorului, de acțiunile sau inacțiunile acestuia, precum și de vârstele persoanei vătămate sau ale persoanei care comite fapta.

În următoarea parte voi prezenta succint variantele agravante și cele atenuante ale infracțiunii de violul săvârșit asupra unui minor, după cum urmează:

a) Art. 218¹ alin. (1¹) C. pen., reprezintă o formă asimilată a infracțiunii care a fost reglementată prin modificarea Legii nr. 217/2023, de către Legea nr. 424/2023¹⁹, și care schimbă calificarea subiectului activ al infracțiunii care săvârșește un raport sexual sau un act de penetrare față de un minor care nu are împlinită vârsta de 14 ani, urmând ca autorul să fie pedepsit în condițiile art. 114 C. pen., privind consecințele răspunderii penale a minorilor.

Această formă a infracțiunii este mai rar întâlnită, fiind necesar ca autorul să aibă mai puțin de 18 ani și mai mult de 14 ani, iar victima-minoră să aibă mai puțin de 13 ani, nicidecum 14 ani, având în vedere că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, datorită cauzei de nepedepsire care operează în această situație.

Ceea ce o să ridice probleme în stabilirea încadrării juridice a faptei și în excluderea cauzei de nepedepsire care operează în cazul acestei forme este atunci când vârsta minorului și a autorului sunt prea mici, respectiv autorul 14 ani și o lună și victima 9 ani și 2 luni, unde se pune în discuție consimțământul valabil al minorilor, în ambele cazuri, dar, din punctul meu de vedere, în ceea ce-l privește pe minorul-victimă nu ar putea exista la o asemenea vârstă, iar încadrarea juridică s-ar face în forma agravată a infracțiunii prevăzute de art. 218¹ alin. (3) C. pen.

Având în vedere dispozițiile art. 219¹ alin. (6) C. pen. prin care se expune expres ipoteza în care, după comiterea actelor sexuale care nu presupun penetrarea vaginală, anală sau orală a minorului, aflat sub limitele de vârstă stabilite de lege, subiecții infracțiunii consimt la întreținerea unor acte care presupun penetrarea sexuală, urmare care nu duce la cercetarea infracțiunilor de agresiune sexuală săvârșită asupra unui minor și violul săvârșit asupra unui minor în unitatea unui concurs de infracțiuni, ci se cercetează ca și o infracțiune unică de viol săvârșit asupra unui minor, iar actele de satisfacere sexuală, anterioare penetrării, fiind considerate acte pregătitoare care nu se sancționează.

În opinia mea, o tentativă de viol asupra unui minor ar putea fi incidentă atunci când un făptuitor major comite acte de natură sexuală consimțite asupra unui minor cu vârsta sub 16 ani, fără a implica penetrarea, iar acesta se oprește din cauza intervenției părinților minorei sau din cauza unei urgențe neprevăzute, un aspect dificil de demonstrat. Infracțiunea de agresiune sexuală asupra unui minor ar putea fi reținută dacă făptuitorul nu are intenția de a întreține un raport sexual consimțit, conform art. 218¹ din Codul penal, ci doar efectuează acte de natură sexuală care nu implică penetrarea, cu scopul de a induce excitarea minorei, care ar fi virgină și nu ar dori să aibă un raport sexual.

Un exemplu relevant de practică judiciară în acest sens ar fi următorul: „Între vara anului 2017 și noiembrie 2017, în baza aceleași intenții infracționale, la domiciliul său din județul Cluj, inculpatul a determinat un minor, pe A.L., în vârstă de 12 ani la momentul respectiv, să-i ofere satisfacție sexuală în mai multe rânduri. Acesta a fost îndemnat să stimuleze organul sexual al inculpatului cu mâna, iar inculpatul a introdus organul său sexual între picioarele minorului, până la obținerea satisfacției sexuale. De asemenea, în aceeași perioadă, inculpatul a încercat să supună minorul la acte sexuale anale, însă acestea nu s-au realizat efectiv, deoarece minorul nu a putut suporta durerea cauzată de introducerea organului genital de către inculpat”.

În cazul de față instanța de judecată a avut pe rol contestația la executare formulată de către o persoană condamnată la pedeapsa de 12 ani și 11 luni, iar speța de mai sus reprezintă una dintre faptele comise de autor. Acesta a solicitat reducerea sporului aplicat de către instanța de fond, datorită faptului că acesta a executat 5 ani și 6 luni, rămânând să mai execute încă 6 ani, însă instanța, legal, a respins contestația formulată de condamnat, deoarece autorul a săvârșit un număr de 12 infracțiuni, cu pedepse aplicate (4 ani închisoare, 2 ani și 6 luni închisoare, 3 ani închisoare, 2 ani și 6 luni închisoare, 2 ani și 6

¹⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1194 din 29 decembrie 2023.

luni închisoare, 3 ani închisoare, 3 ani închisoare, 3 ani închisoare, 3 ani închisoare, 1 an și 6 luni închisoare, 1 an și 6 luni închisoare, 1 an și 3 luni închisoare). Astfel că, în baza calculului realizat ca urmare a săvârșirii faptelor în concurs de infracțiuni, s-a stabilit pedeapsa cea mai grea, respectiv cea de 4 ani închisoare, iar ulterior s-a adăugat sporul de 1/3 din totalul celorlalte pedepse aplicate, rezultând sporul de 8 ani și 11 luni. Chiar dacă condamnatul a invocat problemele grave de sănătate (cardiace), instanța de fond și instanța de apel a stabilit legal pedeapsa pe care condamnatul o execută²⁰.

Ca o paranteză la speța de mai sus, în situația în care faptele s-ar săvârși sub imperiul incriminării actuale, în ceea ce privește primele dăți în care inculpatul a îndemnat minorul să-l stimuleze sexual și când și-a introdus organul sexual masculin între picioarele minorului, ne aflăm în situațiile descrise de textul de incriminare al faptei de agresiune sexuală săvârșită asupra unui minor.

De asemenea, în momentul în care inculpatul i-a solicitat minorului să-l stimuleze sexual, după care a încercat să-și introducă penisul în anusul minorului, dar acțiunea a fost oprită de către minor, când nu a mai suportat durerea pe care i-o provoca inculpatul ca urmare a încercării penetrării anale, aspecte care conduc la cercetarea faptei în condițiile tentativei la violul săvârșit asupra unui minor, iar primele acte de stimulare sexuale nu mai formează conținutul infracțiunii de agresiune sexuală săvârșită asupra unui minor, ci este absorbită de infracțiunea finală.

Există posibilitatea întrunirii condițiilor pentru un concurs de infracțiuni între violul săvârșit asupra unui minor și infracțiunea de corupere sexuală a minorilor atunci când un adult întreprinde un act sexual, de orice fel, cu un minor care are vârsta sub 16 ani, iar de față se află un alt minor cu vârsta sub 16 ani, care asistă la aceste scene.

b) În baza art. 218¹ alin. (7) C. pen. este instituită cauza de nepedepsire prin care majorul care comite un raport sexual sau un act de penetrare, consimțit, cu un minor sub 16 ani, precum și un minor care comite un raport sexual sau un act de penetrare, consimțit, cu un alt minor, care nu a împlinit vârsta de 14 ani, nu vor fi trași la răspundere penală pentru faptele săvârșite dacă între autor și victimă există o diferență de vârstă mai mică de 5 ani²¹.

c) În baza art. 218¹ alin. (2) C. pen., este reglementată forma agravată a infracțiunii care presupune ca raportul sexual sau celelalte acte sexuale care presupun penetrarea să fie săvârșite de un major prin constrângerea victimei minore, prin faptul că victima minoră trebuie pusă în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința, precum și prin aceea că se profită de starea acesteia.

În cazul acestei variante agravate, subiectul activ este calificat prin aceea că este un major, iar victima trebuie să fie un minor, fără a conta vârsta sau sexul acesteia, condiția esențială de întrunire a elementelor de tipicitate a faptei este violența reprezentată prin constrângere, aducerea victimei în situația în care aceasta să nu mai fie stăpână pe corpul ei și să nu se poată apăra, fiind nevoită să suporte actul sexual de penetrare din partea autorului.

O altă ipoteză de comitere a faptei este reprezentată prin administrarea de substanțe psiho-active, de consumul excesiv de alcool sau profitând de stările provocate de aceste substanțe pentru întreținerea raportul sexual sau al actului de penetrare.

Prin acest alineat este reprodusă varianta agravată de la infracțiunea de viol clasic, în prezent abrogată, care, față de vechea reglementare, califică autorul infracțiunii ca și major²².

Cauza de nepedepsire menționată la art. 218¹ alin. (7) C. pen. nu se aplică în cazul acestei variante agravate, chiar dacă diferența de vârstă este sub 5 ani, deoarece nu este specificată în mod expres în conținutul reglementării această variantă agravată. Prin urmare, vârsta dintre făptuitorul major și victimă nu are relevanță, dat fiind și faptul că atunci fiecare autor și-ar alege victima pentru a se încadra în limita de vârstă „legală actului sexual”, iar protecția acesteia din urmă n-ar mai exista, fiind considerat doar un obiect de satisfacere a nevoilor sexuale ale anumitor persoane.

d) În reglementarea art. 218¹ alin. (3) C. pen. este prevăzută varianta asimilată a alineatului 2, pedepsită mai blând, prin faptul că legiuitorul a inserat calitatea de minor a autorului care trebuie să comită un raport sexual sau un act sexual de penetrare împotriva voinței minorului-victimă, atât prin

²⁰ <https://www.rejust.ro/juris/98dd72g88>.

²¹ M. Udriou, *op. cit.* p. 343.

²² S. Bogdan, D.A. Șerban, *op. cit.*, p. 433.

constrângerea provocată de el, punerea în imposibilitate se a se apăra sau de a-și exprima voința liberă, precum și atunci când autorul urmează să profite de această stare provocată de altcineva sau chiar de persoana victimei.

Pentru existența infracțiunii sunt necesari doi minori, unul agresor, care răspunde penal, și unul victimă, de orice vârstă sau sex, care să fie constrâns sau să nu-și poată exprima voința liberă pentru întreținerea unui raport sexual sau act de penetrare.

Cauza de nepedepsire menționată la art. 218¹ alin. (7) C. pen. nu se aplică în cazul acestei variante asimilate, chiar dacă diferența de vârstă este sub 5 ani, deoarece nu este specificată în mod expres în conținutul reglementării această variantă agravată. Prin urmare, vârsta dintre făptuitorul minor și victimă nu are relevanță, dat fiind și faptul că atunci fiecare autor și-ar alege victima pentru a se încadra în limita de vârstă „legală actului sexual”, iar protecția acesteia din urmă n-ar mai exista, fiind considerat doar un obiect de satisfacere a nevoilor sexuale ale anumitor persoane.

e) În baza art. 218¹ alin. (4) lit. a) C. pen. se incriminează oricare dintre faptele analizate mai sus, constituind o formă agravată a faptelor de bază, respectiv actul sexual consimțit dintre un major și un minor sub 16 ani, cel dintre un minor și un alt minor cu vârsta sub 14 ani, precum și cele comise, atât de persoane majore, cât și cele comise de persoane minore împotriva unui alt minor, prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința, precum și dacă s-a profitat de această stare, cu condiția ca autorul să fie membru de familie, cum este definit de art. 177 alin. (1) și (2) C. pen., respectiv ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude, soțul, persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc, precum și, în caz de adopție, persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești, sau o persoană care conviețuiește cu minorul-victimă.

f) Conform art. 218¹ alin. (4) lit. b) C. pen., se incriminează oricare dintre faptele analizate mai sus, constituind o formă agravată a faptelor de bază, respectiv actul sexual consimțit dintre un major și un minor sub 16 ani, cel dintre un minor și un alt minor cu vârsta sub 14 ani, precum și cele comise, atât de persoane majore, cât și cele comise de persoane minore împotriva unui alt minor, prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința, precum și dacă s-a profitat de această stare, cu condiția ca autorul să aibă în îngrijire, ocrotire, educare, pază sau tratament minorul-victimă sau acesta să profite de poziția sa de încredere sau autoritate față de minor, sau de situația evident vulnerabilă a acestuia, generată de boală, handicap fizic sau psihic, dependență sau o stare de incapacitate fizică ori psihică.

Vârstele subiecților activi și pasivi sunt identice cu cele menționate în varianta de bază pe o agravează această formă a infracțiunii. În această variantă, subiectul activ îndeplinește mai multe roluri, printre care acelea de:

1. persoana care se ocupă de îngrijirea unui minor cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani;
2. persoana care protejează minorul (părintele biologic sau adoptiv, curatorul etc.);
3. persoana responsabilă de educația minorului (pedagog, profesor etc.);
4. persoana însărcinată cu supravegherea minorului (persoanele care au atribuții de asigurare a pazei minorilor lipsiți de libertate în urma unei pedepse etc.);
5. persoana care are în îngrijire minorul în cadrul unui tratament (medic, terapeut etc.).

În această ipoteză de comitere a infracțiunii este necesar ca autorul să aibă vreuna dintre calitățile enumerate mai sus și să cunoască faptul că minorul are vârsta cerută de lege sau să întreprindă acțiuni violente asupra minorului, ducându-l în punctul de a comite raportul sexual sau actul sexual de penetrare cu acesta.

g) Conform art. 218¹ alin. (4) lit. c) C. pen., sunt incriminate cu o majorare a pedepsei formei principale, rapoartele sexuale sau actele sexuale de penetrare, comise de major sau minori împotriva minorilor cu vârsta sub 16 ani, respectiv sub 14 ani, care au avut ca urmare praeterintenționată o vătămare corporală sau punerea în pericol a vieții minorului în orice alt mod.

În această reglementare a faptei este necesar ca vătămarea sau punerea în primejdie a vieții minorului să aibă legătură de cauzalitate cu raportul sexual sau actul sexual pentru întrunirea elementelor constitutive a faptei și vătămarea să fie rezultatul intenției depășite, în caz contrar, dacă

aceste urmări sunt provocate cu intenție de către făptuitor, fapta va urma să fie cercetată în concurs cu infracțiunea de vătămare corporală, prevăzută la art. 194 C. pen., în vreuna sau mai multe dintre modalitățile de comitere a acesteia.

h) În baza art. 218¹ alin. (4) lit. d) C. pen., sunt pedepsite mai aspru acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3) din același articol, dacă acestea au fost comise cu scopul de a produce materiale pornografice cu minori ca și subiecți pasivi, cum sunt definite de art. 374 alin. (4) C. pen.²³.

Din însuși textul de lege se poate observa că tipicitatea faptei există în momentul în care se comite raportul sexual sau actul sexual de penetrare a minorului, dar autorul a acționat cu scopul de a produce aceste materiale pornografice, chiar dacă aceste materiale nu au fost create. În acest caz trebuie dovedit scopul autorului în comiterea infracțiunii.

În ipoteza în care în urma infracțiunii sunt produse materialele pornografice, aceasta va fi cercetată în concurs cu infracțiunea de pornografia infantilă, prevăzută și pedepsită de art. 374 din Codul penal²⁴.

i) Varianta agravată de la art. 218¹ alin. (4) lit. e) C. pen. reprezintă vechea reglementare a art. 222¹ C. pen. prin care pedepsele creșteau cu o treime, caracterizate ca și circumstanțe agravante, dar în prezent a fost introdusă aceasta variantă agravată de comitere a vreunei fapte în forma ei de bază de către două sau mai multe persoane împreună.

Pentru existența infracțiunii trebuie ca persoanele, coautori sau complici, să fie în același timp la locul faptei și să săvârșească acte ce întregesc conținutul infracțiunii, dar nu este obligatoriu ca toți participanții să comită acte de penetrare sexuală și nici ca toți autorii să răspundă penal.

De asemenea, în această ipoteză de comitere a faptei, circumstanța agravantă de la art. 77 lit. a) C. pen. nu poate fi luată în considerare, dar poate produce efecte circumstanța agravantă de la art. 77 lit. d) C. pen.²⁵.

Complicii sau instigatorii care au participat anterior la comiterea faptei nu vor fi trași la răspundere penală pentru această formă a faptei, doar dacă au cunoscut-o înainte de comiterea infracțiunii²⁶.

j) O altă variantă agravată preluată din vechea reglementare a art. 222¹ C. pen. și inserată în cadrul art. 218¹ alin. (4) lit. f) C. pen. este aceea prin care faptele, în forma lor de bază de la alin. (1)-(3), au fost săvârșite de o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism ori o infracțiune de trafic de persoane sau trafic de minori, dar ce trebuie precizat la această formă este că autorul trebuie să fi săvârșit oricare dintre infracțiunile de mai sus, atât în forma tentativei, cât și în forma consumată, anterior acesteia de față și să nu se fi aflat în vreuna dintre ipotezele cauzelor justificative sau de neimputabilitate, precum și să nu se fi dispus de către instanța de judecată achitarea în baza art. 16 alin. (1) lit. a)-c) C. pr. pen.²⁷.

Fiind o circumstanță personală, aceasta nu poate produce efecte și asupra celorlalți participanți ai infracțiunii, doar atunci când aceștia au comis anterior vreuna dintre infracțiunile care agravează fapta.

Un aspect relevant ar fi că reabilitarea de drept sau judecătorească nu interesează pentru întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii, dat fiind faptul că autorul sau participanții trebuie doar să fi comis vreuna dintre acele infracțiuni menționate mai sus, nefiind necesar ca aceștia să se mai afle sub efectul condamnării anterioare.

Ceea ce este important de analizat la această variantă agravată este cazierul autorului sau a celorlalți participanți în care este inserat istoricul infracțional al acestora și care duce la încadrarea juridică a faptei.

k) În baza art. 218¹ alin. (4) lit. g) C. pen., legiuitorul a considerat necesară pedepsirea mai aspră prin agravarea faptei de bază în situația în care victima minoră rămâne însărcinată ca urmare a actului sexual sau raportului sexual, deoarece din acel punct minorei i se schimbă sensul vieții, dat fiind că aceasta

²³ Art. 374 alin. (4) C. pen., are următorul cuprins: „Prin materiale pornografice cu minori se înțelege orice material care prezintă un minor ori o persoană majoră drept un minor, având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează, în mod credibil, un minor având un astfel de comportament, precum și orice reprezentare a organelor genitale ale unui copil cu scop sexual”.

²⁴ M. Udriou, *Fișe de drept penal, Partea specială, Teorie și cazuri practice*, ed. 5, Editura C.H. Beck, București 2024, p. 146.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ *Ibidem*.

trebuie să se gândească la un avort sau să păstreze copilul în timp ce aceasta ar trebui să urmeze studiile, trecând peste o treaptă importantă din viață.

În cazul de față subiectul pasiv nu poate fi altul decât o persoană de sex feminin, dat fiind că doar aceasta are abilitatea biologică de a procrea.

În cazul acestei ipoteze, nu interesează scopul cu care s-a produs fapta, fiind o formă agravată bazată pe rezultat, respectiv identificarea sarcinii, și nu contează dacă victima a născut copilul sau a făcut avort, aceste aspecte fiind doar un mod de individualizare a pedepsei de către instanța de judecată.

În cazul faptelor incriminate de art. 218¹ alin. (4) C. pen. nu operează cauza de nepedepsire privind diferența de vârstă dintre autor și victimă, mai mică de 5 ani, dat fiind faptul că aceasta nu se află în cuprinsul art. 218¹ alin. (7) C. pen.

Ca urmare a modificării legislative operate prin Legea nr. 217/2023, intrată în vigoare la data de 01.01.2024, a fost reintrodusă agravata din vechiul Cod penal, prezentă la art. 218¹ alin. (5) din actualul C. pen., prin care autorului major sau autorului minor, le sunt majorate pedepsele cu o treime în ipoteza în care aceștia oferă recompense, foloase materiale sau avantaje în natura, precum și promisiuni cu astfel de beneficii, în schimbul raportului sexual sau actului sexual de penetrare cu un minor cu vârsta sub 16 ani, respectiv sub 14 ani.

Nu contează dacă minorul-victimă practică prostituția, doar în situația în care nu sunt îndeplinite condițiile pentru încadrarea faptei în această formă, când se va reține infracțiunea de folosirea prostituției infantile de la art. 216¹ C. pen.

Nici în cazul acestei forme agravate nu operează cauza de nepedepsire prevăzută la alin. (7) C. pen.

l) În cadrul art. 218¹ alin. (5¹) C. pen. sunt incriminate faptele majorilor care întrețin raporturi sexual sau acte sexuale cu minora cu vârsta între 16 și 18 ani, fiind într-o legătură apropiată sau de autoritate cu minorul, respectiv membru de familie, acesta se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul autorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei boli, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze, ori fapta este urmată de o vătămare corporală sau o punere în primejdie a minorului, iar în ultimul caz fapta să fie comisă de cu scopul producerii de materiale pornografice.

Aceste modalități le-am analizat și mai sus, în cadrul art. 218¹ alin. (4) lit. a)-d) C. pen., diferența o face că autorul este doar un major, fără să conteze vârsta acestuia, doar să aibă vreuna dintre calitățile de mai sus sau să se producă o vătămare minorului, punerea în primejdie a acestuia sau fapta să se comită în scopul creării de materiale pornografice, iar victima este un minor cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani.

Infracțiunea de incest, prevăzută la art. 377 C. pen., poate fi tipică dacă activitatea sexuală implică un raport consimțit între rude în linie directă sau între frați și surori, doar în situația în care făptuitorii sunt minori care răspund penal și nu sunt îndeplinite condițiile formei de bază sau a formei agravate (de exemplu, doi minori, frate și soră, sora cu vârsta de 16 ani și fratele cu vârsta de 17 ani care comit un raport sexual normal).

Nici în cazul acestei forme nu produce efecte cauza de nepedepsire prevăzută la alin. (7) C. pen.

m) Forma faptei de la art. 218¹ alin. (5²) C. pen. vine să agraveze faptele de alin. (5¹), prin aceea că aceasta trebuie să fie comisă de două sau mai multe persoane împreună sau ca aceasta să fie săvârșită de către o persoană care a mai comis o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor ori o infracțiune de trafic de persoane sau trafic de minori, după cum au fost analizate la alin. (4) lit. e) și f) C. pen.

Cauza de nepedepsire prezentă la alin. (7) C. pen. nu produce efecte, datorită faptului că aceasta nu prevede în conținut această variantă.

n) În cadrul art. 218¹ alin. (6) C. pen. este reglementată ipoteza în care, în urma raportului sexual sau actului sexual de penetrare, atât consimțit, cât și neconsimțit, comis de un minor sau un major împotriva unui minor, de orice vârstă și indiferent de sex, s-a produs decesul minorului.

Spre deosebire de vechea reglementare a infracțiunii, respectiv actul sexual cu un minor, abrogată, în cazul săvârșirii praeterintenționate a decesului victimei, ca urmare a actului sexual, care trebuia să fie cercetată în concurs cu infracțiunea de lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte, prevăzută la art.

195 C. pen., în cadrul acestei variante agravate această infracțiune este absorbită, formând o unitate naturală de infracțiune. Totuși, în ipoteza în care decesul victimei este produs intenționat, atât prin intenție directă, cât și indirectă, ca urmare a unor lovituri sau alte violențe, se va reține concursul între infracțiunea de „violul săvârșit asupra unui minor” și cea de „omor calificat”²⁸.

5. „Cheia” neaplicării pedepsei închisorii cu executare în regim de detenție

Un aspect interesant de care se folosesc autorii care săvârșesc infracțiuni grave pentru a scăpa de pedeapsa închisorii cu executare sau cu reducerea limitelor de pedeapsă cu jumătate îl reprezintă dispozițiile art. 19 din Legea nr. 682/2002²⁹, privind protecția martorilor, prin care o persoană aflată în oricare din fazele procesuale (urmărire penală sau judecată), denunță și ajută la cercetarea altor persoane care au comis infracțiuni grave, printre care și infracțiunea de violul săvârșit asupra unui minor, deoarece maximul special al pedepsei depășește 10 ani, cu excepția variantei atenuante de la alin. (5¹) al art. 218¹ C. pen.

Ceea ce nu consider o normalitate este faptul că o persoană cercetată pentru săvârșirea infracțiunilor de trafic de droguri sau alte asemenea infracțiuni grave (omor etc.) să denunțe un cuplu adolescentin care aproape s-ar încadra sub incidența cauzei de nepedepsire prevăzută în conținutul infracțiunii de violul săvârșit asupra unui minor, iar acesta din urmă ajunge să fie condamnat la pedeapsa minimă de 3 ani, o lună și 10 zile, rezultată ca urmare a circumstanțelor atenuante, asta dacă nu denunță și acesta o altă persoană. Astfel, că denunțatorul să primească o pedeapsă asemănătoare cu persoana denunțată, deși, din punctul meu de vedere traficul de droguri este de un pericol social necomparabil cu fapta analizată.

În cele ce urmează voi analiza două hotărâri definitive în care s-a apelat la dispozițiile art. 19 din Legea nr. 682/2002.

Prin judecarea unei persoane care a săvârșit o infracțiune de viol săvârșit asupra unui minor³⁰, respectiv acesta, în vârstă de 20 de ani, a întreținut mai multe raporturi sexuale cu o minoră de 14 ani, împreună cu care trăia în concubinaj la domiciliul său, ambii fiind de etnie romă.

Fapta a fost sesizată ca urmare a unui apel SNUAU 112 din partea condamnatului pe motiv că o persoană a agresat-o sexual pe concubina acestuia, respectiv că a lovit-o pe fund.

Condamnatul a ajuns să fie reținut și arestat preventiv pentru săvârșirea infracțiunii de „viol săvârșit asupra unui minor”, faptă prev. și ped. de art. 218¹ alin. (1) și (4) lit. a) C. pen.

La stabilirea pedepsei autorului s-au avut în vedere faptul că acesta avea acordul victimei și al părinților acesteia pentru a conviețui, motiv pentru care s-au redus, în prima etapă limitele de pedeapsă cu o treime, rezultând pedeapsa închisorii de la 4 ani și 8 luni la 10 ani.

În cea de-a doua etapă s-au redus limitele de pedeapsă rămase din prima etapă, ca urmare a recunoașterii vinovăției, rezultând limitele de pedeapsă de la 3 ani, o lună și 10 zile la 6 ani și 8 luni.

În cea de-a treia etapă și ultima s-a avut în vedere că autorul a denunțat o altă faptă asemănătoare al cărei maxim special este de cel puțin 10 ani, motiv pentru care limitele de pedeapsă rezultate din etapele 1 și 2 să se reducă cu jumătate, urmând ca în final să se încadreze la pedeapsa închisorii de la 1 an, 6 luni și 20 de zile la 3 ani și 4 luni.

Din prin aceste metode autorul și-a reușit scăparea de la executarea pedepsei în regim de detenție, fiind condamnat la pedeapsa închisorii de 2 ani cu suspendare sub supraveghere.

Față de cele expuse, vin și arăt faptul că acesta este un caz justificat pentru reducerea pedepsei cu jumătate și condamnarea persoanei la o pedeapsă cu suspendare sub supraveghere, datorită faptului că acesta nu avea antecedente penale, vârsta de 20 de ani, a considerat-o ca și o soție pe victimă, familiile acestora fiind de-acord cu relația dintre ei, ba mai mult, fapta a fost descoperită ca urmare a faptului că o altă persoană a agresat-o pe victimă, el fiind preocupat de protecția acesteia, apelând la organele specializate.

²⁸ M. Udriou, *Fișe de drept penal. Partea specială. Teorie și cazuri practice*, ediția 5, op. cit., p. 148.

²⁹ Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 18 aprilie 2014.

³⁰ Sentința penală nr. 24 din data de 06.02.2025 pronunțată de Judecătoria Chișineu-Criș, nepublicată.

Ceea ce nu mi se pare drept sunt limitele de pedeapsă prea mari și în unele cazuri, precum cazul de față, pericolul social nu este unul foarte ridicat, autorul meritând o a doua șansă la libertate.

De asemenea, mai precizez faptul că anterior modificării aduse prin Legea nr. 217/2023 și Legea nr. 424/2024 existau pedepse îndestulătoare pentru faptele comise de autori, iar instanțele de judecată puteau stabili pedepse cu închisoarea în regim de detenție și fără intervenția legiuitorului care să le oblige la astfel de pedepse.

O altă speță în care autorul s-a folosit de dispozițiile Legii nr. 682/2002 ar fi cazul unui condamnat care a comis infracțiunile de trafic internațional, operațiunea de introducere în țară de droguri de mare risc (MDMA), fără drept³¹, și trafic intern de droguri de risc și de mare risc, toate incriminate de Legea nr. 143/2000³², săvârșite în forma continuată și cu existența circumstanței agravante a folosirii minorilor la săvârșirea infracțiunii.

Efectul major pe care îl are infracțiunea violul săvârșit asupra unui minor în cazul un asemenea circumstanțe se poate constata în speța de față, respectiv prin faptul că autorul a fost condamnat în prima instanță la pedeapsa rezultantă de 15 ani și 4 luni închisoare, în regim de detenție, iar în cadrul instanței de apel s-a redus pedeapsa la 5 ani și 10 luni închisoare, în regim de detenție, respectiv la o treime din pedeapsa inițială, ca urmare a invocării dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002, cu toată că autorul a avut o atitudine nesinceră pe parcursul urmăririi penale și a judecății în fond și apel, cantitățile de droguri fiind foarte mari, precum și faptul că acesta s-a folosit de minori pentru comercializarea drogurilor, oferindu-le și lor dintre acestea pentru implicarea lor.

Condamnatul a beneficiat de reducerea pedepsei pentru faptul că a denunțat o persoană care a comis infracțiunea de violul săvârșit asupra unui minor, respectiv acesta a avut o relație amoroasă cu o minoră de 15 ani, el având vârsta de 23 de ani, ambii dintr-o familie modestă, săvârșind raporturi sexuale consimțite la domiciliul victimei, pus la dispoziție de către părinții acesteia, având în vedere că aceștia fac parte dintr-o comunicare romă, stabilind relații asemănătoare acelor dintre soț și soție.

Chiar și în aceste condiții, cu toată că limitele de pedeapsă stabilite de către instanța de apel sunt între limitele legale, ca urmare a reducerii limitelor speciale cu jumătate, consider că instanța de apel trebuia să aibă în vedere conduita condamnatului pe parcursul urmăririi penale și a judecății, respectiv că acesta a avut o atitudine nesinceră, ba invocând că procurorul de caz i-a impus ce să declare, modalitatea de comitere a infracțiunilor, iar pedeapsa aplicată să nu fie orientată spre minimul prevăzut de lege ca urmare a reducerii, reducând de la pedeapsa închisorii de 15 ani și 4 luni la 5 ani și 10 luni închisoare.

Ceea ce-am dorit să arăt prin această parte ar fi faptul că infracțiunea de viol săvârșit asupra unui minor a ajuns să aibă pedepse mult prea mari pentru așa-zisul viol consimțit, dând oportunitatea altor inculpați de a se folosi de aceste fapte și a putea comite în continuare faptele care au pericol social extrem de ridicat, cum ar fi infracțiunile cu droguri, care pot provoca victimelor vătămări ireversibile sau chiar decesul.

6. Concluzii

Din punctul meu de vedere, actuala reglementare a infracțiunii analizate este una disproporționată în ceea ce privește raporturile sexuale consimțite între minori și între minori și majori, în special când diferența de vârstă dintre subiecți este infim mai mare față de limita stabilită de legiuitor pentru aplicabilitatea cauzei de nepedepsire. Așadar, nu identific nicio deosebire substanțială între cazul subiecților în care diferența de vârstă este de 5 ani și cel al subiecților în care diferența de vârstă este de 5 ani și o zi, având în vedere că, în prima ipoteză, făptuitorul va beneficia de cauza de nepedepsire, iar în cea de-a doua ipoteză, făptuitorul va fi supus procesului penal.

Infracțiunea de viol comisă asupra unui minor a suferit numeroase modificări de-a lungul timpului, atât în cadrul vechiului cod penal, cât și în cel actual. Cele mai semnificative schimbări au fost implementate în varianta actuală a infracțiunii, care este acum sancționată cu cele mai severe pedepse,

³¹ Decizia penală nr. 329/A din data de 23.04.2025 pronunțată de Curtea de Apel Timișoara, nepublicată.

³² Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 6 martie 2014.

iar pe lângă sancționarea aspră s-a ajuns la o nouă denumire, față de actul sexual cu un minor, în prezent abrogată, și la un nou conținut care combină violul și actele sexuale consimțite de victimele minore.

În concluzie, consider că nu era necesar ca legiuitorul să pedepsească atât de aspru toate variantele de comitere a infracțiunii, trebuind să se rezume doar la cele comise cu urmări grave, datorate autorității pe care autorul o are față de victimă, care au cauzat vătămrile praeterintenționate și cele comise prin constrângere morală sau fizică, nicidecum să prevadă pedepse atât de mari pentru variantele comise în care consimțământul victimei constituie o condiție de tipicitate.